

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/40/2012
Identifikačné číslo spisu:	6307202323
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6307202323.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky O. N. bývajúcej v D., zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Levrincom, PhD., so sídlom vo Zvolene, ul. J. Kozáčka 13 E, proti odporcom 1/ S. K. zastúpenému Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, 2/ K. W.j, bývajúcej v D., 3/ S. K., bývajúcemu v D., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Brezno pod sp.zn. 6 C 111/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júla 2011, sp.zn. 17 Co 137/2011 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júla 2011, sp.zn. 17 Co 137/2011 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Brezno rozsudkom z 10. februára 2009, č.k. 6 C 111/2007-122 určil, že navrhovateľka je vlastníčkou nehnuteľností vedených v registri „C“ katastra nehnuteľností, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedeného Katastrálnym úradom v Banskej Bystrici, Správa katastra Brezno ako pozemky s parcelným číslom XXXX, zastavané plochy a nádvorá o výmere XXX m², parcelné číslo XXXX., záhrady o výmere XXXX . m² a parcelné číslo XXXX., zastavané plochy a nádvorá o výmere XX . m², v celku, v zostávajúcej časti jej návrh zamietol a zároveň zamietol aj vzájomný návrh žalovaného 3/. Podľa § 151 ods. 3 O.s.p. rozhodol súd prvého stupňa, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 3. júna 2009, sp.zn. 17 Co 81/2009 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým určil vlastníctvo navrhovateľky a vo výroku, ktorým vzájomný návrh odporcu 3/ zamietol, podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Okresný súd Brezno uznesením zo 17. augusta 2009, č.k. 6 C 111/2007-165 v spojení s opravným uznesením zo 7. októbra 2009, č.k. 6 C 111/2007-175 uložil odporcom 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v sume 2 856,39 € (86.051,61,- Sk), na

účet právneho zástupcu navrhovateľky, do troch dní. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p. a neúspechom odporcov 1/ až 3/ v konaní a pri vyčíslení trov právneho zastúpenia navrhovateľky vychádzal z tarifnej hodnoty veci, za ktorú považoval cenu nehnuteľností, ktoré boli predmetom sporu.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 18. decembra 2009, sp.zn. 16 Co 396/2009 na odvolanie odporcov 1/ až 3/ zmenil napadnuté uznesenie (§ 220 O.s.p.) tak, že odporcom 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 137,54 €. Na trovy prvostupňového konania aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. s tým, že nie je možné jednoznačne konštatovať, že by navrhovateľka mala neúspech len v nepatrnej časti, pretože voči odporcom 2/ a 3/ bola neúspešná v 1 - ici a voči odporcovi 3/ v 2/3- inách. Voči odporcovi 1/ navrhovateľke náhradu trov konania (prvostupňového aj odvolacieho) nepriznal s poukazom na ustanovenie § 150 O.s.p. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľke náhradu trov konania priznal vzhľadom na jej plný úspech v odvolacom konaní v sume 137,54 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky uznesením z 15. apríla 2011, sp.zn. 5 MCdo 17/2010 uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2009, sp.zn. 16 Co 396/2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia mal vychádzať z § 9 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keďže v danej veci išlo o predmet konania, ktorý je oceneľný v peniazoch. Postup súdu prvého stupňa, ktorým určil navrhovateľke trovy právneho zastúpenia vyčíslené podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb považoval za správny. Stotožnil sa s námietkou mimoriadneho dovolateľa tvrdiaceho, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď navrhovateľke voči odporcovi 1/ právo na náhradu trov konania nepriznal podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Konštatoval, že odvolací súd z hľadiska aplikácie ustanovenia § 150 O.s.p. neposúdil celý komplex okolností relevantných pre rozhodovanie o náhrade trov konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Výslovil, že za dôvod hodný osobitného zreteľa nie je možné považovať skutočnosť, že sa účastník zdržiava na neznámom mieste, resp. že jeho rozhodnutie za „súčasného stavu“ by bolo voči nemu nevykonateľné, keďže takéto zdôvodnenie nemá v zákone žiadnu oporu.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. júla 2011, sp.zn. 17 Co 137/2011 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporcom 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť navrhovateľke trovy konania 784,82 € na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Miloša Levrinca, so sídlom J. Kozáčka 13E, Zvolen do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p., keďže navrhovateľka nebola v konaní pred súdom prvého stupňa v celom rozsahu úspešná. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov prvostupňového konania nepriznal, nakoľko mal za to, že jednoznačne nemožno konštatovať, že by navrhovateľka voči odporcom mala úspech len v nepatrnej časti (voči odporcom 2/ a 3/ bola úspešná v 1- ici a voči odporcovi 3/ v 2/3- inách). Ďalej konštatoval, že v odvolacom konaní bola úspešná navrhovateľka v celom rozsahu, preto o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa zásady úspechu v konaní, t.j. podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že na náhradu trov konania zaviazal odporcov 1/ a 3/ spoločne a nerozdielne. Pri určení výšky vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Pri vyčíslení odmeny právneho zástupcu navrhovateľky vychádzal z tarifnej hodnoty veci, za ktorú považoval cenu nehnuteľností, ktoré boli predmetom sporu (15 269,20 €) a navrhovateľke priznal náhradu trov odvolacieho konania za dva úkony právnej služby a režijný paušál a tiež náhradu cestovných výdavkov celkom v sume 310,98 €. V dovolacom konaní priznal navrhovateľke trovy dovolacieho konania za štyri úkony právnej služby a režijný paušál spolu vo výške 473,84 €.

Na základe podnetu navrhovateľky podal proti uzneseniu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Bol toho právneho názoru, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu bol porušený zákon, keď ochranu práv a zákonom chránených záujmov navrhovateľky nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie

odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o náhrade trov konania na prvom stupni spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na to, že odvolací súd síce správne posudzoval náhradu trov konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p., avšak toto ustanovenie nesprávne vyložil keď nezohľadnil samostatne úspech a neúspech účastníkov konania. Uviedol, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že navrhovateľka v záujme ochrany svojich vlastníckych práv k v návrhu špecifikovaným nehnuteľnostiam uplatnila voči odporcom 1/ až 3/ dva samostatné určovacie nároky, ktorých cieľom bolo dosiahnuť taký právny stav, ktorý by zabezpečil jej vlastníctvo k nehnuteľnostiam, spochybnené duplicitným záznamom v katastri. Predmetom konania bol aj návrh odporcu 3/ smerujúci voči navrhovateľke, ktorým sa domáhal určenia, že všetky nehnuteľnosti označené v návrhu navrhovateľkou, patria do jeho vlastníctva. Zdôraznil, že navrhovateľka bola v konaní úspešná voči odporcom 1/ až 3/ v časti výroku, ktorým súd určil, že sporné nehnuteľnosti patria do jej vlastníctva. Napriek tomu, že navrhovateľka nebola úspešná v časti návrhu na určenie, že odporcovia nie sú vlastníckymi sporných nehnuteľností, dosiahla sledovaný cieľ a možno ustáliť, že bola v konaní úspešná. Uviedol tiež, že navrhovateľka bola úspešná v celom rozsahu voči odporcovi 3/, keď súd jeho návrh na určenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam zamietol. Bol toho názoru, že odvolací súd pochybil, keď posudzoval úspech a neúspech navrhovateľky ku všetkým odporcom súčasne bez ohľadu na spôsob rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej. Poukázal na skutočnosť, že v súdnej praxi (napr. rozhodnutie zverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 116/1967) bol vyslovený názor, že úspech navrhovateľa v spore ohľadne niektorého nároku nemôže založiť právo na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s ďalším nárokom, ak v tomto navrhovateľ nebol úspešný (pomerované výrokom rozhodnutia a návrhovým petitom). Považoval za zrejmé, že každý úspech, ako aj neúspech samostatne postavených petítov návrhu navrhovateľky, ako aj návrhu odporcu 3/, musí súd hodnotiť samostatne s prihliadnutím aj na okolnosti odôvodňujúce aplikáciu inej právnej úpravy, než § 142 ods. 1 a 2 O.s.p., a to napr. aj § 142 ods. 3 O.s.p.

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v napadnutej časti zmeniť a uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením potvrdiť, t.j. odporcom 1/ až 3/ uložiť povinnosť zaplatiť jej spoločne a nerozdielne náhradu trov konania vo výške 2 856,39 €. Stotožnila sa s názorom mimoriadneho dovolateľa v tom, že napadnuté uznesenie spočíva v nesprávnom posúdení veci, nakoľko odvolací súd mal pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať § 142 ods. 3 O.s.p. Výslovila svoje presvedčenie, že odvolací súd mal pri preskúmaní napadnutého výroku o trovách vyhodnotiť úspech, resp. neúspech navrhovateľky na prvom stupni vo vzťahu k odporcom 1/ až 3/ samostatne, s prihliadnutím na reálny úspech navrhovateľky.

Odporcovia 1/ až 3/ sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníčky konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. a § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237

O.s.p. (tzv. vady zakladajúce zmätočnosť konania). O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z väd uvedených v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nebola v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku ani nevyšla najavo.

K námietke v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, spočívajúcej v tom, že uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa názoru mimoriadneho dovolateľa odvolací súd preskúmavajúci rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania vec nesprávne právne posúdil, keď každý úspech, ako aj neúspech samostatne postavených petítov návrhu navrhovateľky, ako aj návrhu odporcu 3/, nehodnotil samostatne s prihliadnutím aj na okolnosti odôvodňujúce aplikáciu inej právnej úpravy, než § 142 ods. 1 a 2 O.s.p., a to napr. aj § 142 ods. 3 O.s.p.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.).

V ustanovení § 142 O.s.p. je upravené rozhodovanie súdu o náhrade trov konania podľa miery úspechu vo veci. Úspech v konaní treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane navrhovateľa znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu vo veci a vydá rozsudok v súlade s navrhovaným petítom. Rozhodovanie podľa § 142 O.s.p. je založené na týchto zásadách, a/ účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná plnú náhradu trov konania proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (ods. 1), b/ účastníkovi, ktorý mal vo veci prevažný úspech, súd prizná pomernú časť trov konania, a ak bol úspech a neúspech oboch účastníkov rovnaký, súd prípadne rozhodne, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu nákladov konania (ods. 2), c/ účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech čiastočný, súd prizná proti druhému účastníkovi plnú náhradu

trov konania, ak mal neúspech len v nepatrnej výške alebo ak záviselo rozhodnutie o výške plnenia na úvahe súdu (ods. 3).

V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Navrhovateľka k v návrhu špecifikovaným nehnuteľnostiam uplatnila voči odporcom 1/ až 3/ dva samostatné určovacie nároky a predmetom konania bol aj návrh odporcu 3/ smerujúci voči navrhovateľke, ktorým sa domáhal určenia, že všetky nehnuteľnosti označené v návrhu navrhovateľkou, patria do jeho vlastníctva. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní. Odvolací súd pre účely rozhodnutia o náhrade trov prvostupňového konania každý z týchto nárokov neposudzoval za samostatný, preto generálny prokurátor opodstatnene namieta, že rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. (viď R/116/1967, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 MCdo 1/2204 z 27. apríla 2004 a sp.zn. 3 MCdo 11/2011 z 11. októbra 2012).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.